Ασκήσεις – Κεφάλαιο 2

Εφαρμογές.

1. Χρησιμοποιήστε ένα απλό αριθμητικό παράδειγμα και την ταυτότητα του ΑΕΠ για να εξηγήσετε πώς μπορεί να αυξάνεται το ΑΕΠ, Y, την ίδια περίοδο που μειώνονται η ιδιωτική κατανάλωση, C, οι επενδύσεις, I, η δημόσια κατανάλωση, G, και οι εξαγωγές, X.

	Y	=	C	+	I	+	G	+	X	–	IM
Περίπτωση 1η:	100	=	67	+	20	+	15	+	25	–	27
Περίπτωση 2η:	103	=	65	+	15	+	14	+	20	–	11

   Στη 2η περίπτωση, η μείωση των εισαγωγών, 27 – 11, είναι μεγαλύτερη από τη συνολική μείωση της ιδιωτικής καταναλώσεως, των επενδύσεων, της δημοσίας καταναλώσεως και των εξαγωγών.

2. Η κυβέρνηση της Utopia, αντί να δίνει στους ανέργους της χώρας 100 NoValues (NV) μηνιαίως ως επίδομα ανεργίας, αποφάσισε να τους προσλάβει με μηνιαίο μισθό 100 NoValues. Το ΑΕΠ της χώρας θα αυξηθεί ή θα μειωθεί;

   Οι μισθοί είναι μέρος του ΑΕΠ, της δημοσίας καταναλώσεως, G· τα επιδόματα όχι. ⇒ το ΑΕΠ θα αυξηθεί.

$$Y\uparrow = C + I + G\uparrow + X - IM$$

3. Το 2010, η Utopia είχε ΑΕΠ Y = 100 NV, με C = 67 NV, I = 20 NV, G = 23 NV και X = 15 NV. Το 2011 το νόμισμα της χώρας υποτιμήθηκε έναντι των νομισμάτων όλων των κύριων εμπορικών εταίρων της χώρας. Ποια από τις δύο τιμές, NX = -15 NV ή NX = -5 NV, είναι πιθανότερο να είναι οι καθαρές εξαγωγές της χώρας το 2011;

   Το 2010, οι καθαρές εξαγωγές ήταν

$$NX = Y - C - I - G = 100 - 67 - 20 - 23 = -10$$

   Με την υποτίμηση του νομίσματος, αυξάνονται οι εξαγωγές, μειώνονται οι εισαγωγές και βελτιώνονται οι καθαρές εξαγωγές. Η πιθανότερη, λοιπόν, τιμή είναι $NX = -5$.

4. Στην απλή οικονομία του επόμενου σχήματος, ο «δαίμων του τυπογραφείου» έκανε το θαύμα του, κρύβοντας κάποια στοιχεία.

α) Με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία, υπολογίστε τις εξαγωγές.

Η συνολική προστιθέμενη αξία, η οποία είναι ίση με το ΑΕΠ, είναι

$$€5.000 + €4.000 = €9.000.$$

Εφαρμόζοντας την ταυτότητα του ΑΕΠ με $C = €5.800$, $I = 2.000$, $G = €1.500$ και $IM = €500$,

$$€9.000 = €5.800 + €2.000 + €1.500 + X - €500$$

προκύπτει $X = €200$.

β) Δεδομένου ότι η «Έκθεση Αυτοκινήτων» ανήκει σε Ιάπωνες, υπολογίστε το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

Τα κέρδη της «Εκθέσεως» είναι €4.000 - €2.500 - €800 - €300 = €400.

Συνεπώς, με τα δεδομένα της ασκήσεως, το ισοζύγιο εισοδημάτων είναι $NFI = -€400$.

Οπότε,

$$GNI = GDP + NFI = €9.000 + (-€400) = €8.600$$

και

$$CA = X - IM + NFI = €200 - €500 + (-€400) = -€700.$$

5. Το 2010 η Utopia είχε πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, CA = 10 NV. Επίσης, αυξήθηκαν οι ξένες καταθέσεις στη χώρα κατά 5 NV. Πόσο αυξήθηκαν οι απαιτήσεις της έναντι των υπολοίπων χωρών και πόσο μετεβλήθη η διεθνής επενδυτική θέση της;

Η διεθνής επενδυτική θέση αυξήθηκε ισόποσα με το πλεόνασμα του ΙΤΣ (εξίσωση 2.9): κατά 10.

Οι απαιτήσεις αυξήθηκαν κατά 15: τα 10 προέρχονται από το πλεόνασμα του ΙΤΣ, τα υπόλοιπα 5 από τις ξένες καταθέσεις. Αυτά τα χρήματα εισέρρευσαν στην Utopia, αυξάνοντας τα συναλλαγματικά αποθέματα.

Λόγω των καταθέσεων, αυξήθηκαν και οι υποχρεώσεις της χώρας κατά 5.

Συνθετότερες αναλύσεις – Κάποιες απαιτούν γνωστικά εργαλεία μεταγενέστερων κεφαλαίων.

6. **Επιλογές της οικονομικής πολιτικής.** Την κυβέρνηση της Acadia προβληματίζουν το χαμηλό επίπεδο παραγωγής, Y, και τα μεγάλα ελλείμματα του προϋπολογισμού και του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Ποια από τις κατωτέρω τρεις επιλογές θα της προτείνατε, προκειμένου να επιτευχθεί αύξηση της παραγωγής;
α) Αύξηση των δημοσίων δαπανών, $G \uparrow$,
β) αύξηση των επενδύσεων, $I \uparrow$, ή
γ) αύξηση των εξαγωγών, $X \uparrow$;

   Από την ταυτότητα του ΑΕΠ (εξίσωση 2.1), προκύπτει ότι και στις τρεις περιπτώσεις θα αυξηθεί το ΑΕΠ. Αναφορικά με τον πρώτο προβληματισμό, οι τρεις επιλογές είναι ισοδύναμες.

   Από τον ορισμό του προϋπολογισμού (εξίσωση 2.12), προκύπτει ότι η αύξηση των δημοσίων δαπανών επιβαρύνει τον προϋπολογισμό, ενώ η αύξηση των επενδύσεων και των εξαγωγών όχι. Αναφορικά με τον δεύτερο προβληματισμό, αυτό είναι αρνητικό για την (α) επιλογή.

   Από τον ορισμό του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (εξίσωση 2.6), προκύπτει ότι η αύξηση των εξαγωγών συμβάλει σε βελτίωσή του, ενώ η αύξηση των δημοσίων δαπανών και των επενδύσεων όχι. Αναφορικά με τον τρίτο προβληματισμό, αυτό είναι αρνητικό για τις (α) και (β) επιλογές.

   Προτιμητέα επιλογή: Αύξηση των εξαγωγών.

   Περισσότερες λεπτομέρειες –και παρενέργειες– σε επόμενα κεφάλαια. Για μία πρώτη αίσθηση, πάντως, βλέπετε τους πίνακες 8.5 και 10.6.

7. Ποιοι από τους κατωτέρω συνδυασμούς μεταβολών είναι εφικτοί;

   Θα χρησιμοποιηθεί η ταυτότητα αποταμιεύσεων-επενδύσεων (εξίσωση 2.14α)

$$S_P + S_G = I + CA$$

   α) Αύξηση της ιδιωτικής καταναλώσεως και των επενδύσεων και μείωση του προϋπολογισμού (S_G) και του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

   Αύξηση της ιδιωτικής καταναλώσεως $\Rightarrow S_P \downarrow$

   Οπότε:

$$S_P \downarrow + S_G \downarrow = I \uparrow + CA \downarrow$$

   Μειώνεται το αριστερό σκέλος.

   Για να είναι εφικτός αυτός ο συνδυασμός, πρέπει το ΙΤΣ να χειροτερεύει περισσότερο από ό,τι αυξάνονται οι επενδύσεις, ώστε να μειωθεί και το δεξί.

   β) Μείωση της εθνικής αποταμιεύσεως και αύξηση των επενδύσεων και του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

   Μη εφικτός συνδυασμός: το αριστερό σκέλος της ταυτότητας μειώνεται, ενώ το δεξί αυξάνεται.

γ) Αύξηση των δημοσίων δαπανών και αύξηση των επενδύσεων και του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Αύξηση των δημοσίων δαπανών (εξίσωση 2.12) $\Rightarrow S_G \downarrow$. Οπότε:

$$S_P \uparrow + S_G \downarrow = I \uparrow + CA \uparrow$$

Εφικτό, υπό την προϋπόθεση ότι το S_P αυξάνει περισσότερο από ό,τι χειροτερεύει το S_G.

δ) Μείωση των επενδύσεων και αύξηση της εθνικής αποταμιεύσεως.

Εφικτό, υπό την προϋπόθεση ότι το CA αυξάνεται περισσότερο από ότι μειώνονται οι επενδύσεις.

$$S_N \uparrow = I \downarrow + CA \uparrow$$

8. **Παρενέργειες των λογιστικών σκανδάλων – ή «Τί σχέση έχει ο φάντης με το ρετσινόλαδο»;** Μία παρενέργεια των λογιστικών σκανδάλων, τα οποία συντάραξαν τις ΗΠΑ στις αρχές της δεκαετίας του 2000, ήταν η υπονόμευση της εμπιστοσύνης των επενδυτών στα λογιστικά στοιχεία των εισηγμένων σε χρηματιστήρια εταιρειών. Πώς αυτή η υπονόμευση θα μπορούσε να επηρεάσει την ισοτιμία δολαρίου-ευρώ; Στην ανάλυσή σας λάβετε υπ' όψιν τα στοιχεία για το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών των ΗΠΑ στο ένθετο 2.12.

Η υπονόμευση της εμπιστοσύνης των επενδυτών στα λογιστικά στοιχεία των εισηγμένων σε χρηματιστήρια εταιρειών θα αποθαρρύνει τις επενδύσεις ξένων στα χρηματιστήρια των ΗΠΑ. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των εισροών επενδυτικών κεφαλαίων στις ΗΠΑ και χειροτέρευση του ισοζυγίου χρηματοοικονομικών συναλλαγών της χώρας.

$$CF_{ΗΠΑ} \downarrow$$

Αυτό θα οδηγήσει σε χειροτέρευση του ισοζυγίου πληρωμών

$$BP_{ΗΠΑ} \downarrow = CA_{ΗΠΑ} + CF_{ΗΠΑ} \downarrow$$

και, σε συνδυασμό με το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών των ΗΠΑ, σε έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών, $BP_{ΗΠΑ} < 0$. Το τελευταίο θα οδηγήσει σε υποτίμηση του δολαρίου. Βλέπετε σχετικά την εφαρμογή 2.2.

9. Θεωρήστε δύο χώρες, την 'Α' και την 'Β'. Το νόμισμα της 'Α' χρησιμοποιείται διεθνώς ως μέσο συναλλαγών, της 'Β' όχι. Ποια από τις δύο χώρες είναι πιθανότερο να έχει έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών;

Η 'Α'. Για τη χρηματοδότηση των εισαγωγών της, η χώρα 'Α' μπορεί να χρησιμοποιεί το νόμισμά της. Οι υπόλοιπες χώρες το δέχονται διότι γνωρίζουν ότι μπορούν να το χρησιμοποιήσουν για τις δικές τους διεθνείς πληρωμές. Όλες οι άλλες χώρες πρέπει να βρίσκουν συνάλλαγμα είτε μέσω των εξαγωγών είτε μέσω του ισοζυγίου χρηματοοικονομικών συναλλαγών (CF).

Για τα προνόμια των χωρών με διεθνές νόμισμα, όπως η 'Α' στην άσκηση και οι ΗΠΑ στον πραγματικό κόσμο, βλέπετε τη συζήτηση για το 'εισόδημα από το εκδοτικό προνόμιο' – seignorage income, στην υποενότητα 'Dollarization' της ενότητας 13.5.

10. **Πληθωρισμός και ισοτιμίες – Πρώτη προσέγγιση.** Η Utopia έχει υψηλότερο πληθωρισμό από τους κύριους εμπορικούς εταίρους της. Θα περιμένατε το νόμισμά της να ανατιμηθεί ή να υποτιμηθεί έναντι των νομισμάτων των εν λόγω εταίρων της;

Υψηλότερος πληθωρισμός
⇓
Μεγαλύτερη συγκριτικά αύξηση των τιμών στην Utopia
⇓
Απώλεια ανταγωνιστικότητας
⇓
Μείωση των εξαγωγών, $X\downarrow$, και Αύξηση των εισαγωγών, $IM\uparrow$
⇓
Χειροτέρευση του ισοζυγίου αγαθών & υπηρεσιών, $NX\downarrow\uparrow = X\downarrow - IM\uparrow$
⇓
Χειροτέρευση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, $CA\downarrow$
⇓
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών: (αργά ή γρήγορα) Ελλειμματικό, $CA < 0$
⇓
Συνεχή ελλείματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, $CA < 0$:
(αργά ή γρήγορα) Υποτίμηση